

Adviesrapport
Regie kwaliteitsborging
opleidingen
Artesis Plantijn
Hogeschool Antwerpen

NVAO | Afdeling Vlaanderen
April 2017

Dirk De Ceulaer (voorzitter);
Gerard Mols;
Karin Van Loon;
Annette Geirnaert;
Allyson Robert;
Mark Delmartino (secretaris).

Inhoud

1	Inleiding en verantwoording	4
1.1	Samenstelling van de reviewcommissie	4
1.2	Werkwijze van de reviewcommissie	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
	Bijlage 1: Programma van het locatiebezoek	12

1 Inleiding en verantwoording

Dit adviesrapport is tot stand gekomen in het kader van een uitgebreide instellingsreview bij de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen. Die review toetst het onderwijsbeleid, de kwaliteitscultuur en de kwaliteitszorg van de instelling; de resultaten van die oefening worden door de reviewcommissie vastgelegd in een evaluatierapport.

De AP Hogeschool wenst in de toekomst zelf in te staan voor het borgen en verbeteren van de kwaliteit van haar opleidingen. De regie van die opleidingsbeoordeling is in volle ontwikkeling; via pilots zijn de visie en de aanpak van die regie toegepast op enkele opleidingen. Als onderdeel van de instellingsreview heeft de reviewcommissie in een aparte derde trail de geplande regie bestudeerd en getoetst. De reviewcommissie maakt daarbij gebruik van de resultaten van de regie-pilots die de instelling ter onderbouwing aanreikt.

In voorliggend rapport analyseert de reviewcommissie de wijze waarop de AP Hogeschool de regie van de kwaliteitsborging van de opleidingen zal vormgeven. Het gaat om 'work in progress'; dit rapport bevat daarom geen evaluatie, maar wel advies aan de instelling om de visie op de regie verder te expliciteren en de ontwikkeling van de regie te bevorderen. Voor de organisatie, voorbereiding, implementatie en rapportering van de regie-pilot is het kaderstellend document van de NVAO, Kwaliteitscode – Vlaanderen 2015-2017, gebruikt.

1.1 Samenstelling van de reviewcommissie

De beoordeling is gebeurd door een reviewcommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

- Prof. dr. Dirk De Ceulaer, voorzitter
- Prof. dr. mr. Gerard Mols, lid
- Mevr. Karin Van Loon, lid
- Mevr. Annette Geirnaert, lid
- Mevr. Allyson Robert, student-lid

De reviewcommissie wordt ondersteund door:

- Mark Delmartino MA, secretaris
- Frank Wamelink, procescoördinator NVAO
- Pieter Soete MA, waarnemer NVAO

De CV's van de commissieleden zijn opgenomen in het evaluatierapport. Daar kan worden vastgesteld dat de samenstelling van deze reviewcommissie voldoet aan de eisen opgenomen in het *Kader Instellingsreview – Vlaanderen 2015-2017*.

1.2 Werkwijze van de reviewcommissie

De aanpak van de instellingsreview is beschreven in het evaluatierapport. De hogeschool heeft met het oog op deze trail een apart document opgemaakt: AP-Opleidingsevaluatie. Ter voorbereiding van de regietrail hebben de commissieleden het document bestudeerd en hun indrukken met elkaar gedeeld. Bovendien heeft de hogeschool met het oog op deze regietrail heel wat extra materiaal op papier, digitaal en/of online (www.samenunik.be) ter beschikking gesteld van de commissie. Het gaat onder meer om volgende documenten:

- Draaiboek Thematische Opleidingsevaluatie PBA en BNB
- Evaluatie Pilot Opleidingsevaluatie 2015-2016
- Proceसेvaluatie thematische opleidingsevaluatie – pilootfase 2015-2016
- Opleidingsevaluatie School of Arts opleidingen
- Dossier beoordeling PBA Vroedkunde, thema Didactisch concept en OLR (opleidings specifieke leerresultaten)
- Dossier beoordeling PBA Elektronica-ICT, thema Didactisch concept en OLR
- Dossier beoordeling PBA Elektromechanica, thema Internationalisering
- Dossier beoordeling PBA Onderwijs: kleuteronderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs, thema Internationalisering
- Dossier beoordeling PBA Bedrijfsmanagement - Rechtspraak en PBA Office Management, thema Internationalisering

Tijdens de co-creatiesessie op het einde van het eerste locatiebezoek hebben hogeschooldirectie en commissieleden afgesproken om de regie-pilot te organiseren op de eerste dag van het tweede locatiebezoek. Thema's die van belang zijn voor de opleidingsevaluatie, zoals toetsing en curriculumontwikkeling, zijn in andere trails van de instellingsreview ook aan bod gekomen. Zo heeft de commissie zich een beeld gevormd van zowel de ontwikkeling van het toetsbeleid als van de beoordeling van het ontwikkelde en uitgerolde toetsbeleid in de opleidingsbeoordelingen. Deze wijze van informatiegarage heeft de commissie een goed inzicht gegeven in de wijze waarop de hogeschool de kwaliteit van haar onderwijsbeleid vormgeeft, uitvoert en borgt. Dit betekent tevens dat de commissie bevindingen en overwegingen van zowel de instellingsreview als de opleidingsevaluatie heeft meegenomen in dit adviesrapport en in het evaluatierapport.

De trail zelf vond plaats op 6 maart 2017 en bestond uit vier sessies: een inleiding over opzet en totstandkoming van de opleidingsevaluatie, twee gesprekken over de resultaten van twee thematische regie-onderdelen die door acht van de in totaal 21 pilootopleidingen zijn uitgetest, en een afsluitend gesprek met het beleid. Het volledige programma van deze trail is beschikbaar in bijlage.

De commissie heeft vervolgens alle informatie uit de gesprekken en het ter beschikking gestelde materiaal intern besproken. Tijdens dit overleg heeft de commissie haar bevindingen en overwegingen afgetoetst aan de kwaliteitskenmerken die volgens de Kwaliteitscode 2015-2017 een leidraad vormen voor zowel instellingen bij de uitbouw van hun regie als reviewcommissies bij het beoordelen van die regie. Aan het einde van het bezoek heeft de commissie haar bevindingen - zowel de sterke punten als enkele aanbevelingen - mondeling gedeeld met de instelling en hen de kans geboden op een eerste reactie.

De secretaris heeft na het bezoek een conceptrapport opgesteld en aan de commissieleden voorgelegd voor commentaar. Op basis van die input is een tweede versie gemaakt, die is vastgesteld door de voorzitter van de reviewcommissie.

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

Dit rapport betreft een advies over de wijze waarop de Artesis Plantijn (AP) Hogeschool Antwerpen de regie organiseert over de kwaliteitsborging van haar opleidingen. De commissie brengt dit advies uit op basis van het document 'AP-Opleidingsevaluatie' dat de hogeschool in het kader van de instellingsreview heeft opgemaakt, de gesprekken die tijdens het tweede locatiebezoek van de review hebben plaatsgevonden, en het materiaal dat de instelling digitaal en op papier ter beschikking heeft gesteld. De regie opleidingsbeoordeling bevindt zich in een pilootfase: de bevindingen en adviezen in dit rapport zijn er daarom op gericht de visie van de AP Hogeschool op de nieuwe opleidingsbeoordeling vast te stellen en de verdere ontwikkeling van de regie te bevorderen.

Systemeem

Sinds de wijziging van het stelsel voor kwaliteitszorg en accreditatie in het Vlaamse hoger onderwijs in 2015 staat de AP Hogeschool zelf in voor de kwaliteitsbewaking van haar opleidingen. De directie Onderwijs en Onderzoek (O&O) en de dienst Kwaliteit, Planning en Organisatie (KPO) van AP Hogeschool hebben hiertoe een nieuwe interne opleidingsbeoordeling uitgewerkt om de kwaliteit van de professionele bacheloropleidingen (PBA) en bachelor-na-bacheloropleidingen (BNB) te waarborgen. Voor de evaluatie van de opleidingen van de beide Schools of Arts kiest de hogeschool ervoor om samen te werken met twee externe Visiterende en Beoordelende Instanties (VBI) – met name MusiQuE en EQ-Arts. Dit maakt een internationale benchmarking van de kunstopleidingen mogelijk. Enkele andere hogescholen in Vlaanderen hebben ook voor deze optie gekozen en zijn met elkaar in overleg.

De commissie constateert op basis van de documenten en de gesprekken dat zowel de interne georganiseerde evaluatie van de opleidingen als de evaluatie door externe partners in de lijn liggen van de kwaliteitsvisie van AP. Het kwaliteitssysteem van AP bestaat uit drie pijlers: (i) het AP-kwaliteitswiel; (ii) ondersteuning in functie van kwaliteitsontwikkeling en (iii) monitoring en evaluatie van kwaliteit. De beoordeling is erop gericht elke opleiding inzicht te laten verwerven in haar specifieke 'kwaliteitswiel', verbeteracties op te stellen en kwaliteit te borgen. De gehanteerde systematiek stimuleert het zelfsturend vermogen en de voortdurende kwaliteitsontwikkeling van de opleidingen. Bij die kwaliteitsontwikkeling is ondersteuning beschikbaar. Dat kan zijn in de vorm van maatwerk maar ook door de beleidskaders, ondersteuningsfiches en expertise- en informatiedeling. Inzicht verwerven in de kwaliteit en formuleren van verbeterdoelen wordt ondersteund door resultaten uit monitoring en evaluaties.

Het ontwikkelingsproces van de opleidingsevaluatie is in overleg tussen ondersteunende diensten, diensten en entiteiten vormgegeven; tijdens de pilootfase werd op verschillende momenten feedback gevraagd aan de opleidingshoofden. Ook in de verdere uitrolfase van de evaluatie zijn zulke formele en informele terugkoppelmomenten voorzien. De commissie heeft tijdens de gesprekken vernomen dat de rollen en taken van de respectievelijke diensten nog verder worden verfijnd om alle schijn van partijdigheid ('keurder van eigen waren') te vermijden. In het algemeen wordt de werkwijze bij AP-opleidingsbeoordelingen goed geaccepteerd.

Binnen de hogeschool begeleidt de dienst O&O de opleidingen in de voorbereiding en de follow-up van de evaluatie, terwijl KPO de voortgang monitort en de opleidingen evalueert.

De regie van de kwaliteitsborging binnen de PBA- en BNB-opleidingen gebeurt aan de hand van zeven thematische evaluaties: (i) didactisch concept / opleidings specifieke leerresultaten (OLR); (ii) onderwijsproces; (iii) toetsing; (iv) internationalisering; (v) studieloopbaanbegeleiding; (vi) nexus onderwijs – onderzoek; (vii) kwaliteitsontwikkeling. De commissie stelt vast dat elk thema aansluit bij de beleidsspeerpunten van AP en bij één of meerdere NVAO kwaliteitskenmerken. De eerste zes thema's zijn gericht op de kernprocessen van de opleiding en peilen naar de kwaliteit die door de opleiding wordt geboden. Het zevende thema, kwaliteitsontwikkeling, heeft tot doel het zelfsturend vermogen van de opleiding te stimuleren. Bij de toetsing van de zeven thema's staan drie courante kwaliteitsindicatoren centraal: validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Daarnaast wordt gewaakt over de haalbaarheid van de evaluatievorm en wordt nagegaan of de normering duidelijk bepaald is. De resultaten van de evaluatie dienen ook aanwendbaar te zijn bij de kwaliteitsontwikkeling van de opleidingen.

De commissie heeft in het uitgebreide informatiemateriaal vastgesteld dat de evaluatie van elk thema is onderbouwd met duidelijke beoordelingscriteria. Het gaat hierbij zowel om basiscriteria waaraan elke opleiding dient te voldoen als om uitbreidingscriteria waarmee opleidingen kunnen aantonen dat ze excelleren op een bepaald thema. Bij de evaluatie van basiscriteria worden geen punten gegeven of graden toegekend, enkel een globaal oordeel 'voldoende' of 'onvoldoende'. Met het oog op kwaliteitsontwikkeling is de motivering van het oordeel belangrijk: in de beoordelingformulieren wordt daarom ruime aandacht besteed aan feedback. Per basis criterium worden sterke punten, verplicht bij te sturen werkpunten en suggesties geformuleerd; voor de uitbreidingscriteria wordt enkel feedback gegeven op de sterke punten en krijgen opleidingen suggesties voor verdere verbetering. De commissie vindt dit een passende aanpak die in de lijn ligt van de kwaliteitssystematiek van de hogeschool met bijzondere aandacht voor leren en verbeteren. Opleidingen met een negatief oordeel op een kwaliteitsthema stellen een herstelplan op en doorlopen binnen een afgesproken tijdspanne een ondersteuningstraject. Indien ook de evaluatie van het herstelplan negatief is, worden dwingende maatregelen opgelegd door het Bestuursorgaan.

Voor de evaluatie van de kunstopleidingen is beslist om in zee te gaan met VBI's die een internationaal erkend kwaliteitslabel toekennen en internationale benchmarking mogelijk maken. In de verkenningsfase zijn de evaluatiemethodes van de VBI's geanalyseerd en is nagegaan in welke mate de VBI's en hun evaluatievormen voldoen aan de eisen van de overheid, de AP-visie en de specifieke noden van de kunstopleidingen. Aansluitend op de eerste beoordelingen zal de samenwerking met de VBI's worden geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. In de voorbereiding op een tweede evaluatie in 2023 zullen de kunstopleidingen verschillende interne thematische opleidingsevaluaties doorlopen waarbij de ondersteuning en evaluatie is afgestemd op de aandachtspunten uit de externe evaluaties van 2018.

Feedback testfase

De testfase van de AP-opleidingsevaluatie vond plaats in het academiejaar 2015-2016: in totaal namen 21 opleidingen deel. Dit academiejaar 2016-2017 worden 24 van de 28 opleidingen op één gekozen thema geëvalueerd. De eerste locatiebezoeken van de VBI's aan de kunstopleidingen zijn voorzien in het voorjaar 2018.

Tijdens de testfase zijn de thema's didactisch concept/OLR, studieloopbaanbegeleiding, toetsing en internationalisering uitgewerkt. Deze thema's zijn nauw verbonden met de beleidsspeerpunten van de hogeschool en de NVAO-

kwaliteitskenmerken. Om de vrees voor het onbekende te beperken is aan elke opleiding een thema toegekend waarvan de hogeschool overtuigd was dat de opleiding de basiskwaliteit kan behalen. Dit met uitzondering van één opleiding, waar er voor gekozen is om in samenhang met de opleidingsevaluatie de kwaliteit op één thema een impuls te geven. Daarnaast is er bewust voor gekozen om binnen één departement verschillende thema's aan bod te laten komen om de expertise- en informatiedeling tussen opleidingen te faciliteren.

De aanpak en de verschillende componenten van de opleidingsbeoordeling zijn tijdens het locatiebezoek besproken met de betrokkenen. De commissie is specifiek in gesprek gegaan met vier opleidingen en één departement die hebben deelgenomen aan de thematische evaluaties 'didactisch concept/OLR' (vroedkunde en elektronica-ICT) en 'internationalisering' (elektromechanica, office management en het departement Onderwijs en Training).

De commissie stelt vast dat alle gesprekspartners over het algemeen positief zijn over het nieuwe systeem en de doorlopen testfase. De opleidingen en hun vertegenwoordigers zijn met name tevreden over de wijze waarop de evaluatie is voorbereid, doorgevoerd en opgevolgd in overleg met de betrokken diensten van de hogeschool, over de mogelijkheden die tijdens het hele traject zijn geboden voor terugkoppeling en over de daadwerkelijke opvolging van die feedback. De evaluatie in 2015-16 betrof een test, waarbij is vastgesteld dat van de ene kant een aantal aspecten goed werkt en een meerwaarde biedt ten opzichte van het 'oude' visitatiesysteem, en van de andere kant er nog ruimte is voor verbetering.

De opleidingen waarderen in het bijzonder de aandacht van de hogeschool voor de evaluatie van de pilootfase en voor hun feedback die ter harte is genomen. Uit een intern AP-document 'procesevaluatie' blijkt dat opleidingshoofden en deelnemers heel wat feedback hebben gegeven tijdens en na de pilootfase. Tijdens de gesprekken met de reviewcommissie zijn verschillende verbeterpunten opnieuw aan de orde gesteld, waarbij de commissie van de opleidingen en de ondersteunende diensten heeft vernomen dat de hogeschool sinds de afloop van de pilootfase al heel wat elementen in positieve zin heeft aangepast. Zo wordt vanaf 2016-17 per thema een kick-off vergadering georganiseerd waarbij het thema, de bijhorende criteria en praktisch-organisatorische elementen worden toegelicht. Aan deze bijeenkomst zullen ook opleidingshoofden deelnemen bij wie dit thema het voorgaande academiejaar werd geëvalueerd. Bovendien zullen opleidingen met gelijkaardige verbeteracties elkaar tijdens de nazorg kunnen opzoeken. Hiertoe worden de evaluatierapporten intern voor alle opleidingen toegankelijk gemaakt.

Op basis van de ervaringen tijdens de pilootfase, krijgen de samenstelling en voorbereiding van de evaluatiepanels bijzondere aandacht: de beschikbaarheid van panelleden (externe domeindeskundige, extern opleidingshoofd, student, werkveldvertegenwoordiger) wordt ruim op voorhand bevestigd en met name de student-leden en vertegenwoordigers van het werkveld krijgen een briefing over het opzet van de evaluatie en de verwachtingen van de opleiding / hogeschool ten aanzien van de evaluatie en het panel. Waar nodig wordt aan de panels verduidelijkt dat bepaalde beoordelingscriteria gedeeltelijk buiten de invloed van de opleidingen vallen.

Wat betreft de evaluatierapporten ziet de hogeschool nog ruimte voor aanscherping van de rapporteringsvaardigheden aangezien beoordelingen gedeeld moeten worden met een breed publiek. Ook de nazorg die start bij de rapportering zou nog intensiever kunnen door in elk rapport – ongeacht de globale beoordeling - systematisch verbeteringsaanbevelingen toe te voegen.

Naar aanleiding van de evaluatierapporten zijn de opleidingen aan de slag gegaan met de feedback. Die is naar verluid to-the-point en zet aan tot verbetering. De kwaliteit van de opvolging van de evaluatieresultaten is nog niet getest, maar zal in 2017 en 2018 de nodige aandacht krijgen.

Op basis van de pilootfase is beslist om de AP-opleidingsevaluatie in de huidige vorm te behouden. De uitgebreide try-out in 2015-2016 heeft ervoor gezorgd dat de aanpak reeds in 2016-17 is bijgestuurd. Vanaf 2017-18 zullen alle zeven thema's en bijkomende verbeteracties geïmplementeerd worden.

Kwaliteitseisen

Elke opleiding moet voldoen aan de eisen vooropgesteld door de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS), aan de kwaliteitscode van de NVAO en bijgevolg ook aan de European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). De commissie heeft de uitwerking van de opleidingsevaluatie per thema bestudeerd in een uitgebreide bijlage bij het rapport 'AP-opleidingsevaluatie'. Hierbij maakt de hogeschool ook een analyse van de aansluiting met de NVAO kwaliteitscode. In een tijdspanne van zeven jaar krijgt elke opleiding feedback op alle vooropgestelde kwaliteitskenmerken. Eens een opleiding alle evaluatiethema's heeft doorlopen, is het volledige spectrum aan NVAO-kwaliteitskenmerken geëvalueerd. De onderliggende criteria voor basiskwaliteit die gehanteerd worden bij de opleidingsbeoordelingen zijn helder geformuleerd, dekken in voldoende mate de Kwaliteitscode van de NVAO en maken de verschillende elementen uit die code ook concreet toetsbaar.

De thematische evaluatie didactisch concept/OLR bevat de eis dat de eindcompetenties identiek zijn aan, geconcordeerd zijn met, of op zijn minst de domeinspecifieke leerresultaten omvatten. In de voorlichting aan de opleidingshoofden over de kwaliteitscriteria wordt veel aandacht besteed aan deze afstemming.

De commissie stelt derhalve vast dat afstemming is voorzien met de Vlaamse Kwalificatiestructuur en dat de kwaliteitsbewaking van de opleidingen door AP Hogeschool voldoet aan de eisen die worden gesteld door de kwaliteitscode van de NVAO en daarmee ook aan de ESG. Gezien de link met de strategische doelen en de voortschrijdende kwaliteitsontwikkeling, stelt de hogeschool in het vooruitzicht dat enkele thema's wellicht zullen wijzigen.

Interne rapportering

Ter voorbereiding van elke evaluatie verzamelt de opleiding de nodige documenten. Dit materiaal kan zeer uiteenlopend zijn. De evaluatie gebeurt op basis van bestaande informatie en documenten. Uit de gesprekken onthoudt de commissie dat opleidingen niet gedwongen worden tot het gebruik van opgelegde formats die niet passen in hun kwaliteitsontwikkeling en de planlast onnodig verhogen. Om de veelheid aan materiaal te structureren, gebruiken de opleidingen een opleidingskaart en een kwaliteitskaart die documenten samenbrengen rond kernprocessen c.q. kwaliteitsontwikkeling. De commissie heeft ook vernomen dat de hogeschool vanaf dit academiejaar tegemoet komt aan de bezorgdheid van enkele opleidingen of evaluatiepanels wel over alle nodige informatie beschikken om het gesprek te voeren.

Op het einde van elke evaluatie volgt een mondelinge terugkoppeling van het panel aan de opleidingsstaf. De opleidingsrapporten worden binnen de twee maanden na het evaluatiegesprek bezorgd. Die timing is scherp en laat toe kort op de bal te spelen en snel over te gaan tot verbeteracties. De rapporten worden overgemaakt aan de betrokken opleidingshoofden en vervolgens ook aan de departementshoofden, de directeur onderwijs en onderzoek en de Algemeen Directeur. De geaggregeerde resultaten worden ter kennisname voorgelegd aan het Bestuursorgaan. Alle evaluatierapporten worden op het einde van elke cyclus beschikbaar gesteld op het netwerk van de hogeschool.

Publieke rapportering

De Kwaliteitscode 2015-2017 benadrukt dat publieke transparantie een essentieel onderdeel is van de door de instellingen geregisseerde kwaliteitsborging van de opleiding. Tijdens de gesprekken heeft de hogeschool aangegeven dat het op een aangepaste manier zal communiceren naar het brede publiek. Externe communicatie is noodzakelijk om de AP-visie 'Samen Uniek' uit de dragen naar de buitenwereld. Tijdens het locatiebezoek heeft de instelling aangegeven dat in de loop van 2017 – in overleg met andere hogescholen - een aantal knopen wordt doorgesneden zodat opleidingen zich sterker kunnen profileren.

Advies

De commissie heeft kennis genomen van de basisprincipes van de regie en de onderdelen van de nieuwe opleidingsbeoordeling in het regiedocument. Tijdens de gesprekken zijn de aanpak en de verschillende elementen van het systeem stuk voor stuk aan bod gekomen en verder verduidelijkt. Op basis van de schriftelijke en mondelinge informatie constateert de commissie dat de hogeschool al ver gevorderd is met de ontwikkeling en uitrol van de nieuwe opleidingsbeoordeling die ze in eigen regie zal doorvoeren. De commissie stelt bovendien vast dat de pilootfase voorspoedig is verlopen en dat de betrokkenen enthousiast zijn over de werkwijze en de resultaten. De commissie volgt de argumenten om in het geval van beide Schools of Arts te kiezen voor samenwerking met twee externe Visiterende en Beoordelende Instanties (VBI) – met name MusiQuE en EQ-Arts. Dit maakt een internationale benchmarking van de kunstopleidingen mogelijk en past bij het internationale karakter van de Schools of Arts.

Het voorgestelde systeem en de componenten van die opleidingsbeoordeling zijn verankerd in het bestaande kwaliteitszorgsysteem van de instelling, wat betekent dat dit ook in de lijn ligt van de onderwijsvisie. De opleidingsbeoordelingen passen goed bij de drie pijlers van het kwaliteitszorgsysteem. Ze geven inzicht in de kwaliteit van (thematische componenten van) een opleiding, zetten aan tot verbetering, voorzien in ondersteuning bij voorbereiding en nazorg, en worden gevoed door monitoring en evaluatie. Daarbij is de opleiding in de eerste plaats zelf aan zet. De commissie heeft de kans gekregen om het regie-systeem van dichtbij te leren kennen en herkent in de aanpak het typische beleids-DNA van de hogeschool: eenheid in verscheidenheid. Binnen de op AP-hogeschoolbreed niveau vastgestelde krijtlijnen, kunnen opleidingen op autonome wijze beslissen hoe ze aan de heldere criteria voor basiskwaliteit zullen voldoen. Het valt de commissie bovendien op dat, door te vertrekken vanuit een waarderende aanpak en een gevoel van vertrouwen, de hogeschool een veilige omgeving heeft gecreëerd voor de opleidingen en de beoordelingssystematiek. Uit het materiaal en de gesprekken leert de commissie dat de AP Hogeschool haar

maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de eigen opleidingen kan opnemen en borgen.

Naast alle positieve appreciaties en de talrijke sterke punten die in dit rapport naar voren zijn gebracht, doet de commissie ook enkele aanbevelingen aan de hogeschool. Het gaat hierbij om aandachtspunten die volgens de commissie het regie-systeem (nog meer) versterken. Met het oog op de verdere uitrol van de eigen opleidingsevaluatie, adviseert de commissie de AP Hogeschool om:

- het zevende evaluatiethema – kwaliteitsontwikkeling – aan een grondige testfase en procesevaluatie te onderwerpen om op die manier even zinvolle verbeterpunten te distilleren uit de feedback van de betrokkenen als tijdens de doorlopen pilootfase;
- de scheiding tussen KPO (monitoring en evaluatie) en O&O (ondersteuning) scherp te handhaven;
- opleidingen nog actiever te consulteren over de panelsamenstelling om kennisdeling binnen en buiten de hogeschool te vergroten en benchmarking te verankeren;
- te bewaken dat ook in de toekomst mogelijk nieuwe evaluatiethema's blijven voldoen aan de kwaliteitseisen van de overheid en de speerpunten van het AP-beleid;
- aandacht te besteden aan de wijze waarop de instelling het regie-systeem en de resultaten van de opleidingsbeoordeling zal publiek maken;
- opleidingen uit te nodigen om meer nog dan vandaag al het geval is de medewerkers bij de voorbereiding, doorvoering en nazorg van de evaluaties te betrekken.

Bijlage 1: Programma van het locatiebezoek

In het kader van de instellingsreview heeft de reviewcommissie twee bezoeken gebracht aan de AP Hogeschool. Alle gesprekken in verband met de regie-pilot vonden plaats op maandag 6 maart 2017 op de Campus Spoor Noord aan de Noorderplaats in Antwerpen.

Het programma van de trail eigen regie AP-opleidingsevaluatie was als volgt:

09.00u Gesprek 1 – Opzet en totstandkoming

- Pita Vandavelde, Directeur Onderwijs en Onderzoek
- Pieter Depessemer, Diensthoofd Onderwijsontwikkeling en –innovatie
- Peter Partoens, Diensthoofd Onderzoek, maatschappelijke dienstverlening, internationalisering en ondernemerschap
- Evy De Bie, Adviseur kwaliteitsevaluaties PBA en BNB, Dienst KPO
- Sonja Spee, Adviseur kwaliteitsontwikkeling en –evaluatie kunstopleidingen

10.30u Gesprek 2 – Thema Didactisch concept & opleidings specifieke leerresultaten

- Ann De Roover, Adviseur didactische ontwikkeling en lectorenprofessionalisering
- Eveline Mestdagh, Opleidingshoofd PBA Vroedkunde
- Veerle Verheyen, Lector PBA Vroedkunde
- Willemijn Kesteloo, Lector PBA Vroedkunde, student bij pilootevaluatie 2015-16
- Yves Masset, Opleidingshoofd PBA Elektronica-ICT
- Luc Peeters, Lector PBA Elektronica-ICT
- Tom Peeters, Lector PBA Elektronica-ICT

12.30u Lunch

13.30u Gesprek 3 – Thema Internationalisering

- Ingrid Van der Veken, Departementshoofd Onderwijs en Training
- Geert Marrin, Coördinator internationalisering en communicatie
- Nathan Robert, Lector PBA Kleuteronderwijs
- Amedee Beylemans, Opleidingshoofd PBA Elektromechanica
- Rudi Geubels, Lector – stagebegeleider PBA Elektromechanica
- Frank Verelst, Lector – stagebegeleider PBA Elektromechanica
- Wivine Andriessen, Opleidingshoofd PBA Office Management
- Hilde Hoefnagels, Lector – coördinator buitenlandse stages PBA Office Management

14.30u Intern overleg

15.30u Gesprek 4 – Terugkoppeling naar de instelling

- Pascale De Groote, Algemeen Directeur
- Liene Geeraerts, Diensthoofd KPO
- Evy De Bie, Adviseur kwaliteitsevaluatie
- Inge Lambrechts, Adviseur datamanagement
- Sonja Spee, Adviseur kwaliteitsontwikkeling en – evaluatie kunstopleidingen
- Pita Vandavelde, Directeur Onderwijs en Onderzoek
- Pieter Depessemer, Diensthoofd Onderwijsontwikkeling & -innovatie

NVAO

Het zorgvuldig tot stand gekomen onafhankelijke oordeel van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) versterkt hogeronderwijsinstellingen in hun kwaliteitscultuur. Op basis van NVAO's oordelen worden opleidingen in het hoger onderwijs erkend en krijgen studenten een waardig diploma. De NVAO is binationaal en werkt internationaal.

NVAO. Vertrouwen in kwaliteit.

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de advisering over de regie op de kwaliteitsborging van opleidingen door Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen.

Aanvraagnummer 4392

Colofon

Adviesrapport
Regie kwaliteitsborging opleidingen
Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
April 2017
Samenstelling: NVAO Afdeling Vlaanderen

NVAO

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Parkstraat 28/2514 JK Den Haag
Postbus 85498/2508 CD Den Haag
Nederland
T 31 70 312 23 00
E info@nvaio.net

www.nvaio.net